

ประมวลการสอน
ภาคต้น ปีการศึกษา 2559

1. คณะ มนุษยศาสตร์ ภาควิชา วรรณคดี

2. รหัสวิชา 01376411

จำนวนหน่วยกิต 3 (3-0-6)

วิชาพื้นฐาน -

หมู่ 1 วัน เวลา และสถานที่สอน วันจันทร์ ศุกร์ 13.00-14.30 น. ห้อง มน.4- 410

3. ผู้สอน

อาจารย์ ดร.กฤตยา ณ หนองคาย

4. การให้นิสิตเข้าพบและให้คำแนะนำนอกเวลาเรียน

วันอังคาร วันพุธและวันพฤหัสบดี เวลา เวลา 8.30 - 12.00 น.

โทรศัพท์ 0-2579-5566 ต่อ ห้อง มน.4- 401 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 081-905-6076

อีเมลล์: fhumkyn@ku.ac.th

5. จุดประสงค์ของวิชา

1. เพื่อให้สามารถอธิบายและจำแนกข้อมูลคติชนรูปแบบต่าง ๆ ได้
2. เพื่อให้เข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลคติชนได้
3. เพื่อตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของคติชน ทำให้เกิดความเข้าใจลักษณะของกลุ่มชนและนำคติชนมาใช้หรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในสังคมปัจจุบันได้

6. คำอธิบายรายวิชา

คติชนประเภทต่างๆ นิทาน เพลง ความเชื่อ พิธีกรรมและการละเล่น วิถีวิทยาและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

7. คำอธิบายรายวิชา

1. ความหมายของคำว่าคติชนและประวัติการศึกษาคติชน
2. ประเภทของคติชน
3. วิถีวิทยาและทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์คติชน
4. การศึกษาคติชนบางประเภท ได้แก่ นิทาน เพลง ความเชื่อ พิธีกรรมและการละเล่น
5. ความสำคัญของคติชนและความสัมพันธ์กับสังคม

8. วิธีการสอนและระบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การบรรยายอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ เขียนรายงานวิชาการ การนำเสนอผลการศึกษานำขึ้น

9. อุปกรณ์สื่อการสอน

เอกสารประกอบการบรรยาย แลบบันทึกเสียง ทีวีดี สื่ออิเล็กทรอนิกส์

10. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

	ร้อยละ
1. การสอบ	50
- สอบกลางภาค	(25)
- สอบปลายภาค	(25)
2. การบ้าน/งานมอบหมาย (งานเดี่ยว 2 ครั้ง ครั้งละ 10 คะแนน)	20
3. รายงานเล่ม (งานกลุ่ม 1 เรื่องส่งปลายภาค)	25
- รายงานรูปเล่ม	(15)
- การนำเสนอรายงานปลายภาคหน้าชั้น (จากรายงานกลุ่ม)	(10)
4. ความร่วมมือในชั้นเรียน	5
รวม	100

11. การประเมินผลการเรียน

การตัดเกรดโดยวิธีอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม

12. เอกสารอ่านประกอบ

กุสุมา รัชชมนณี. 2547. **ปกรณัมนิทาน**. กรุงเทพฯ: แม่คำผาง.

ชีวลีทิธี บุญยเกียรติ (บรรณาธิการ). 2555. **คน-ของ-ท้องถิ่น เรื่องเล่า “สยามใหม่” จากมุมมองชุมชน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

ดาณูภา ไชยพรธรรม. 2537. **อภิธานศัพท์ ตำนาน เรื่องเล่าและนิทานปรัมปราจากทั่วโลก**. กรุงเทพฯ: แพรวธรรม.

นิพัทธ์พร เฟ็งแก้ว. 2544. **รูกถอยหลัง**. กรุงเทพฯ: ศยาม.

ปฐม หงษ์สุวรรณ. 2556. **นานมาแล้ว: มีเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ชีวิต**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฟอร์กูสัน, จอร์จ. 2549. **เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในคริสต์ศิลป์**. จอร์จ เฟอร์กูสัน: เขียน; กุลวดี มกราภิรมย์: แปลและอธิบายเพิ่มเติม จาก Signs and Symbols in Christian Art. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

ยศ สันตสมบัติ. 2544. **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. 2551. **พิพิธภัณฑของคนธรรมดา**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.

ศิริพร ณ ถลาง. 2539. **ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่น การศึกษาคติชนในบริบทสังคม**. กรุงเทพฯ: มติชน.

ศิริพร ณ ถลาง. 2552. **ทฤษฎีคติชนวิทยา วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน – นิทานพื้นบ้าน**.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีศักร วัลลิโภดม. 2550. **เล่าขานตำนานใต้**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (ศพส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุกัญญา สุจฉายา. 2548. **พิธีกรรม ตำนาน นิทาน เพลง: บทบาทของคติชนกับสังคมไทย**.

กรุงเทพฯ: ศูนย์คติชนวิทยา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุจฉายา. 2556. **วรรณกรรมมุขปาฐะ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์คติชนวิทยา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุจฉายา. 2557. **วรรณคดีนิทานไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสาวลักษณ์ อนันตสานต์. 2552. **ทฤษฎีคติชนวิทยา ร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2540. **ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

13. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม
1	จ.8 ส.ค. 59 ศ.12 ส.ค. 59	รายละเอียดประมวลการสอน ความหมายของคำว่าคติชน (Folk และ Lore) วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ	แจกและอธิบายกิจกรรมและการวัดผล ชมวีดิทัศน์ บรรยาย/ อภิปราย งดเรียน
2	จ.15 ส.ค. 59 ศ.19 ส.ค. 59	คติชนวิทยา: ประวัติและพัฒนาการวิชาคติชนวิทยา ประวัติการศึกษาคติชนในประเทศไทย การจัดประเภทของคติชนและแนวการศึกษา	
3	จ.22 ส.ค. 59 ศ.26 ส.ค. 59	เรื่องเล่าเกี่ยวกับตนเองและ Family Lore ลักษณะของกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของวิถีประชา วิถีชีวิตของชาว มก.และความทรงจำร่วมของกลุ่มชน โดยนำส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “เรื่องเล่ามุขปาฐะใน มก.” ความทรงจำทางวัฒนธรรม และการศึกษาทางคติชนวิทยา	นำเสนอการสืบค้นข้อมูล/อภิปรายในชั้นเรียน เรียนในประเด็นวิถีชีวิตของชาว มก. 1. พาหนะใน มก.: จากจักรยานถึงรถบริการ 2. สวนนอก 3. หอพักนามดอกไม้ 4. นนทรี: ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย 5. ชื่อถนนใน มก.: ความสัมพันธ์ระหว่างเส้นทางกับบูรพาจารย์ 6. รั้วน้องใหม่: จากวันวานถึงวันนี้ การบ้าน 1: นิสิตเขียนเรื่องเล่าเกี่ยวกับคติชนในครอบครัว ส่งวันที่ จ.29 ส.ค. 59
4	จ.29 ส.ค. 59 ศ.2 ก.ย. 59	วิถีชีวิตและความทรงจำร่วมของกลุ่มชน (ต่อ) ดูวีดิทัศน์สารคดีเกี่ยวกับกลุ่มชน/ชาติพันธุ์เรื่อง “ศรัทธาปะกาเกอญอ”	นำเสนอการสืบค้นข้อมูล/อภิปรายในชั้นเรียน/ ชมวีดิทัศน์ นิสิตจับบันทึกข้อสังเกตจาก วีดิทัศน์/ อภิปรายในชั้นเรียน
5	จ.5 ก.ย. 59 ศ.9 ก.ย. 59	แนวทางการศึกษาคติชนแต่ละประเภท นิทาน: ลักษณะและประเภทของนิทาน การถ่ายทอด นิทาน (มุขปาฐะกับลายลักษณ์) การศึกษานิทานโดยประยุกต์แบบเรื่องและอนุภาค	บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียนประกอบวีดิทัศน์ ภาพยนตร์นิทานพื้นบ้านเรื่อง ปลาบู่ทอง การบ้าน 2: วิเคราะห์แบบเรื่องและอนุภาค ในนิทานเรื่องปลาบู่ทอง ส่งวันที่ จ.12 ก.ย. 59
6	จ.12 ก.ย. 59 ศ.16 ก.ย. 59	การศึกษานิทานโดยประยุกต์แบบเรื่องและอนุภาคใน นิทาน (ต่อ)	กิจกรรมบรรยายพิเศษ ศ.16 ก.ย. 59 เวลา 13-16 น. โดยอาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ ดิษฐป่าน
19 ก.ย. - 23 ก.ย. 59 นิสิตประเมินการสอนผ่านเว็บไซต์ครั้งที่ 1			
7	จ.19 ก.ย. 59 ศ.23 ก.ย. 59	การศึกษาโครงสร้างนิทานแนวคิดทาลาดิมัวร์ พรอพพ์ การศึกษาโครงสร้างนิทานแนวคิดโคลด์ เลวี สเตราส์	บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน
8	ส.24 ก.ย.-อา.2 ต.ค. 59 สอบกลางภาค		
9	จ.3 ต.ค. 59 ศ.7 ต.ค. 59	คติชนประเภท ตำนาน ความเชื่อและพิธีกรรม: ความ เชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการบูชาผีบรรพบุรุษ	บรรยาย/ ชมวีดิทัศน์/อภิปรายในชั้นเรียน
10	จ.10 ต.ค. 59 ศ.14 ต.ค. 59	การศึกษาคติชนประเภทความเชื่อและพิธีกรรม (ต่อ)	บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน นิสิตคัดเลือกข่าวในหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอ เกี่ยวกับคติชนประเภทความเชื่อและพิธีกรรม ในบริบทสังคมปัจจุบันในชั้นเรียน
11	จ.31 ต.ค. 59 ศ.4 พ.ย. 59	การศึกษาคติชนประเภทเพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน/ กิจกรรมบรรยายพิเศษกำหนดที่หลัง โดยผศ.ดร.อภิรักษ์ณ เกษมผลกุล

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	กิจกรรม
12-13	จ.17-28 ต.ค. 59 จดเรียนวันงานพระราชทานปริญญาบัตร		
14	จ.7 พ.ย. 59 ศ.11 พ.ย. 59	การศึกษาคติชนในบริบทสังคมสมัยใหม่และแนว การศึกษาคติชนสมัยใหม่	บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน นิสิตส่งโครงร่างรายงานปลายภาค ส่งวันที่ จ.14 พ.ย. 59
15	จ.14 พ.ย. 59 ศ.18 พ.ย. 59	ศึกษานอกสถานที่และค้นคว้าข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน ปลายภาค	นิสิตค้นคว้านอกห้องเรียน
16	จ.21 พ.ย. 59 ศ.25 พ.ย. 59	นิสิตนำเสนอรายงาน	นิสิตนำเสนองาน
17	จ.28 พ.ย. 59 ศ.2 ธ.ค. 59	นิสิตนำเสนอรายงาน	นิสิตนำเสนองาน
จ.28 พ.ย.-อา.11 ธ.ค. 59 นิสิตประเมินการสอนผ่านเว็บไซต์ ครั้งที่ 2			
18	จ.5 ธ.ค. 59 ศ.9 ธ.ค. 59	วันเฉลิมพระชนมพรรษา สรุปบทบาทหน้าที่ของคติชนวิทยาและทิศทางการศึกษา ในอนาคต	จดเรียน บรรยาย/ อภิปรายในชั้นเรียน
19	จ.12-ศ.23 ธ.ค. 59 สอบปลายภาค		

แหล่งศึกษานอกสถานที่ 1. หอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เลขที่ 20 ถนนบรมราชชนนี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ

14. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นิสิตต้องแต่งตัวถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยจึงจะได้รับอนุญาตให้เข้าห้องเรียน
2. นิสิตต้องอ่านหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนก่อนเข้าชั้นเรียนและร่วมกิจกรรมตามกำหนด
3. ถ้านิสิตมีปัญหาในการเข้าเรียน การศึกษาด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ การทำรายงานให้ติดต่อผู้สอน
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
 1. การสอบ 50 คะแนน

สอบกลางภาค 25 คะแนน ความหมายของกลุ่มชนและคติชน นิทานประเภทต่าง ๆ แบบเรื่องและอนุภาคในวรรณคดีนิทานไทย

สอบปลายภาค 25 คะแนน วิธีวิทยาในการวิเคราะห์คติชน ความสัมพันธ์ระหว่างคติชนกับวิถีชีวิตของคนไทย บทบาทของคติชนในปัจจุบัน
 2. รายงาน 20 คะแนน เลือกหัวข้อจากการศึกษานอกสถานที่ กลุ่มละ 1 หัวข้อ ส่งรายงานเล่มสมบูรณ์ภายในวันที่ 23 ธันวาคม 2559 การวัดผลพิจารณาจากข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ รูปแบบเล่มรายงานถูกต้อง เรียบร้อยและการส่งตรงเวลา มีระบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมที่ถูกต้องแสดงให้เห็นการค้นคว้าที่จริงจัง (15 คะแนน) การผลิตสื่อในการนำเสนอรายงาน ใช้และกลั่นกรองทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ (10 คะแนน)
 3. การบ้านและแฟ้มสะสมงาน 20 คะแนน

การวัดผลพิจารณาจากเนื้อหาที่สมบูรณ์ถูกต้องและความเรียบร้อยของการบันทึก
 4. ความร่วมมือในชั้นเรียน 5 คะแนน การเข้าชั้นเรียนตรงเวลาความร่วมมือในการศึกษานอกสถานที่

ลงนาม ผู้รายงาน

(อาจารย์ ดร.กฤตยา ณ หนองคาย)

วันที่ 8 สิงหาคม 2559

ภาควิชาวรรณคดีสนับสนุนการเสริมสร้างอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
“สำนึกดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ สามัคคี”
ให้แก่บัณฑิตด้วยกระบวนการเรียนการสอนทุกรายวิชา